

Kockanje mladih

(s posebnim osvrtnom na roditeljstvo)

Toni Maglica, prof. soc.ped.

-
- Podaci (rezultati) u prezentaciji proizlaze iz različitih istraživanja koji su sastavni dio znanstvenog projekta pod nazivom „**Kockanje mladih u Hrvatskoj**“ koje se od 2010. godine provodi na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.
 - Projekt vodi doc.dr.sc Neven Ricijaš

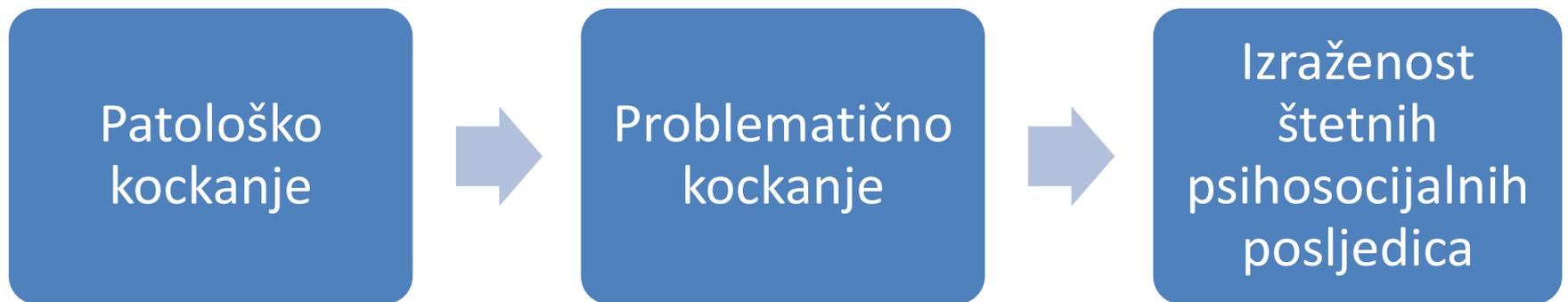

Definiranje pojmova

- **Kockanje** je ulaganje nečeg vrijednog u događaj koji može rezultirati većim i povoljnijim ishodom, a čija su glavna obilježja postojanje rizika i slučajnosti u ishodu (Petry, 2001.)
- **Igrom na sreću** smatra se igra u kojoj se za uplatu određenog iznosa sudionicima pruža mogućnost stjecanja dobitka u novcu, stvarima, uslugama ili pravima, pri čemu dobitak ili gubitak ovisi pretežito o slučaju ili nekom drugom neizvjesnom događaju (Zakon o igrama na sreću, 2009.).
 - **4 vrste igara na sreću:** (1) Lutrijske igre, (2) Igre u kasinima, (3) Igre klađenja, (4) Igre na sreću na automatima

-
- **Problematično kockanje** je ponašanje koje ozbiljno narušava psihosocijalno funkcioniranje pojedinca (Korn, 2000.)

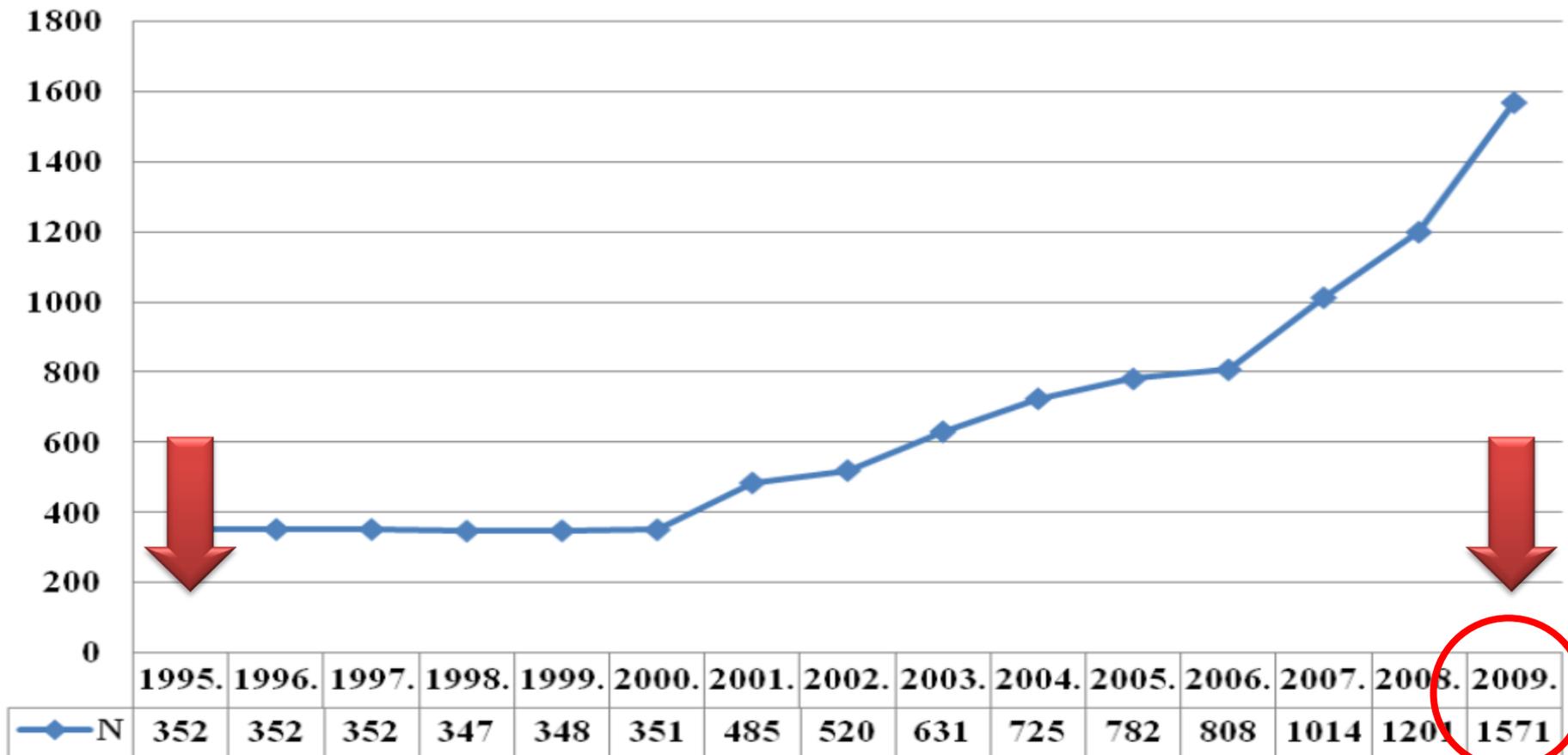
-
- ponašanje na krajnosti kontinuuma tj. ono koje:
 - ozbiljno narušava psihosocijalno funkcioniranje pojedinca,
 - karakterizirano je smanjenom mogućnošću kontrole ponašanja povezanih s kockanjem,
 - štetnim psihosocijalnim posljedicama koje ometaju osobu u njenom svakodnevnom životu,
 - narušenim psihološkim, emocionalnim, obiteljskim i profesionalnim funkcioniranjem,
 - stjecanjem tolerancije (potreba za sve intenzivnijim kockanjem s većim količinama novca kako bi se doživjelo željeno uzbuđenje),
 - te socijalnim povlačenjem

(Korn, 2000; Neal Delfabbro i O Neil, 2005; Kalischuk, 2010; Productivity Commison, 1999)

Društveni kontekst

- **Ekspanzija** mjesta registriranih za kockanje
- Kockanje je **zabranjeno** maloljetnicima (< 18)

Društveni kontekst

Statistika prosinac 2011:

- 24 casina
- 223 automat klubova
- 3.472 mjesta registriranih za kockanje

- Kafići koji imaju kladomate
- Kafići koji imaju automate za kockanje
- Kiosci koji prodaju loto

Kockanje adolescenata - prevalencija-

76 – 91%

- Barem jednom u životu kockalo.

65 – 75%

- Kockalo u protekloj godini.

10 – 14%

- U riziku da razvije ozbiljne probleme s kockanjem

4 – 8%

- Ozbiljni psihosocijalni problemi vezani uz kockanje

(Shaffer i Hall, 1996.; Hardoon, Derevensky i Gupta, 2003.)

Kockanje mladih – korelati i rizični čimbenici

(Campbell i Lester, 1999.; Ladouceur i sur., 1999.; Gupta i Derevensky, 1998.; Rockloff i Dyer, 2006.; Ladouceur, 2004., Hodgins i Engel, 2002., MacLaren i sur., 2011., Myrseth i sur., 2009., Mishra i sur., 2011., Gupta i Derevernksy, 2007.)

KOCKANJE MLADIH U HRVATSKOJ

Uzorak sudionika

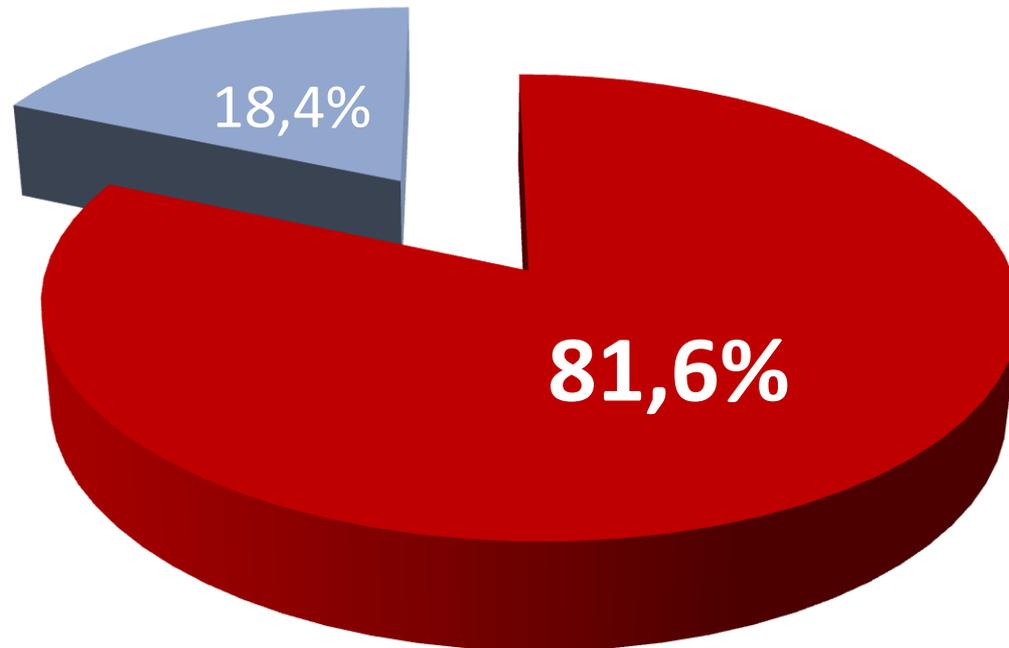
- N = 1.948 učenika srednjih škola

GRAD	Zagreb = 447 (22.9%)	Osijek = 509 (26.1%)	Rijeka = 455 (23.4%)	Split = 537 (27.6%)
SPOL	Ž = 1033 (53.0%)		M = 915 (47.0%)	
VRSTA ŠKOLE	Strukovna trogodišnja 454 (23.3%)	Strukovna četverogodišnja 737 (37.8%)	Gimnazija 757 (38.9%)	
RAZRED	1. razred 564 (29.0%)	2. razred 490 (25.2%)	3. razred 515 (26.4%)	4. razred 379 (19.5%)
DOB	$M_{dob} = 16.56$ godina (SD=1.174)			

Životna prevalencija

-Kockali bar jednom u životu-
(N=2.702)

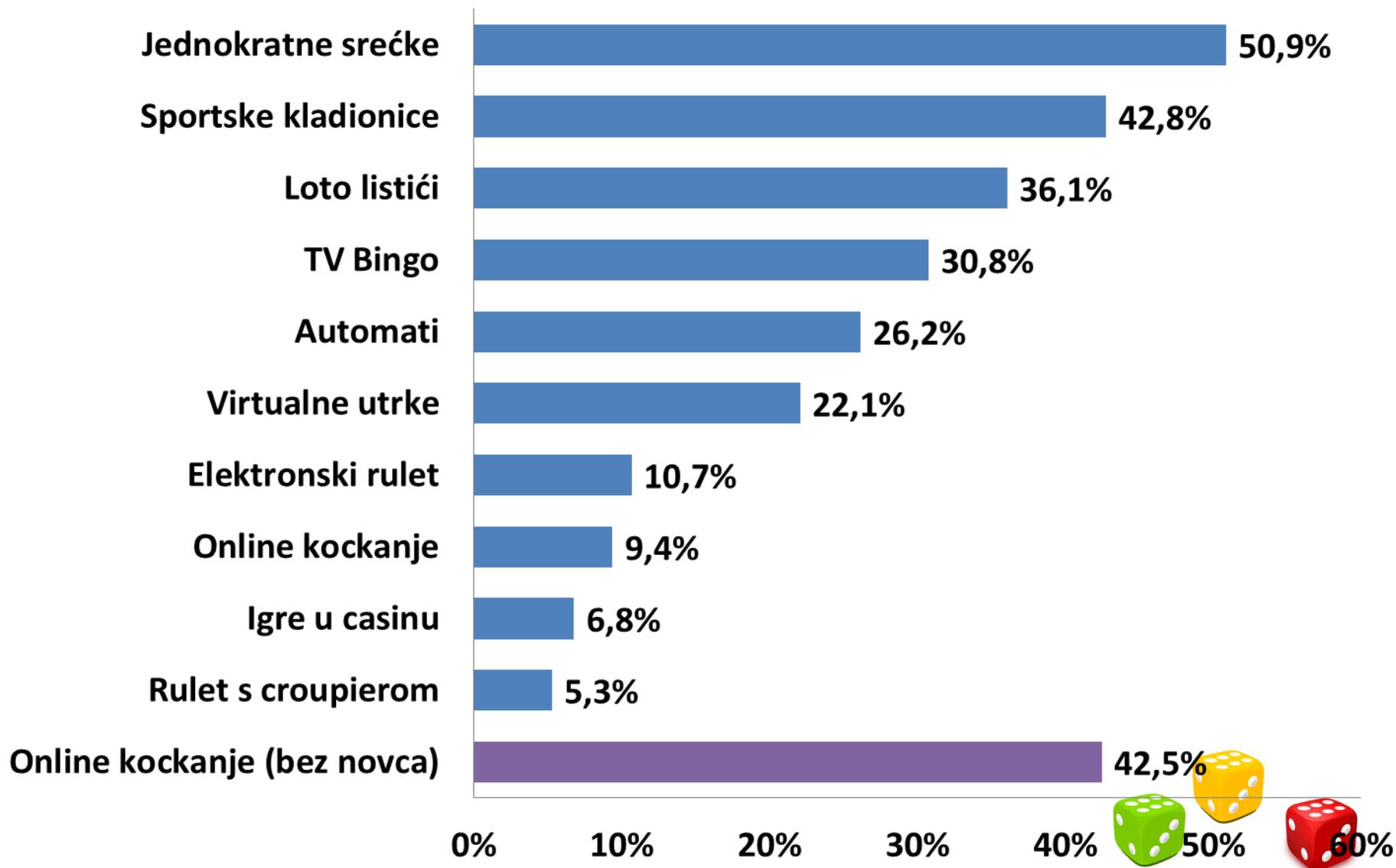

■ Gambled at least once in lifetime

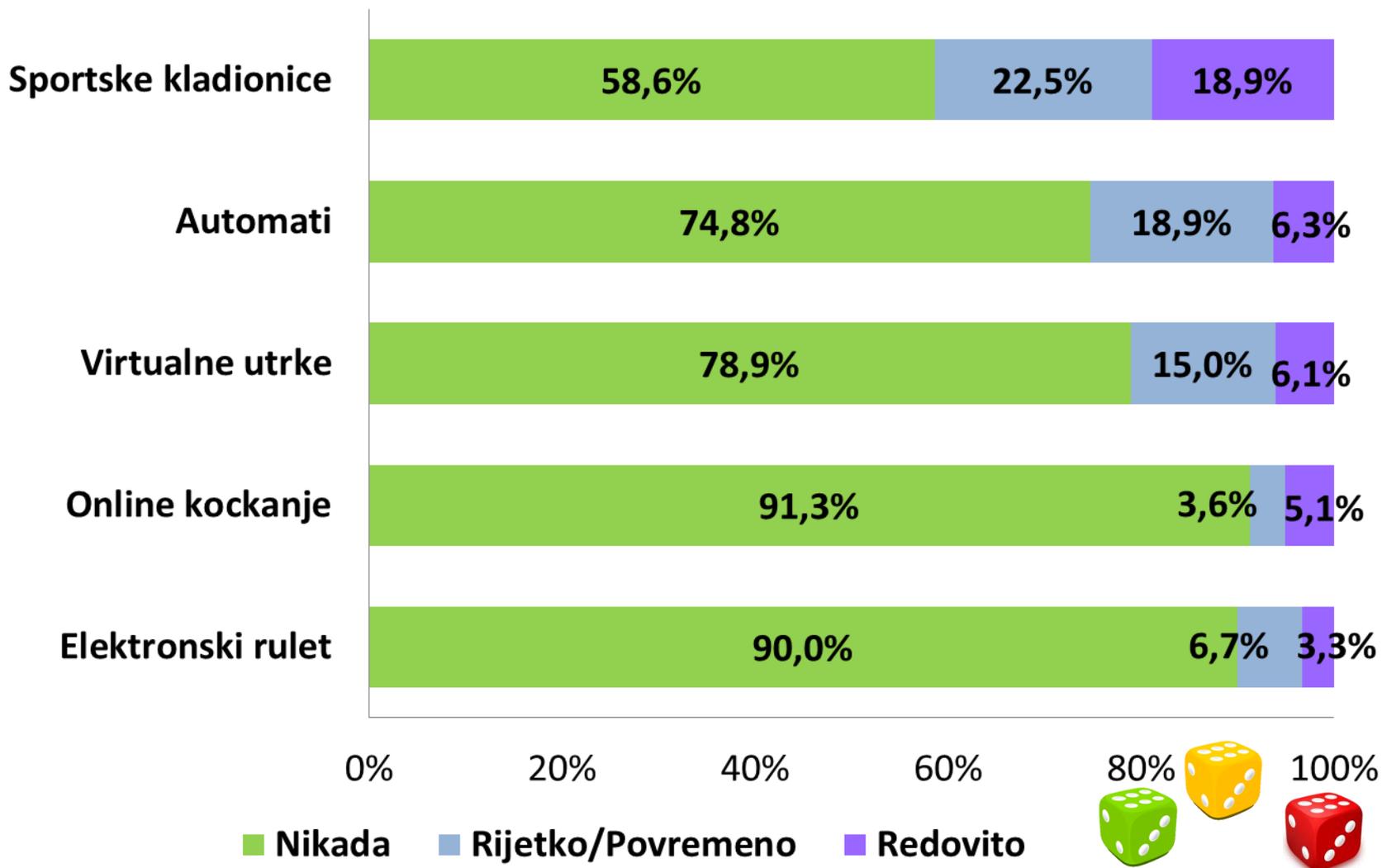
■ Never gambled

Iskustvo igranja barem jednom u životu (N=1.948)

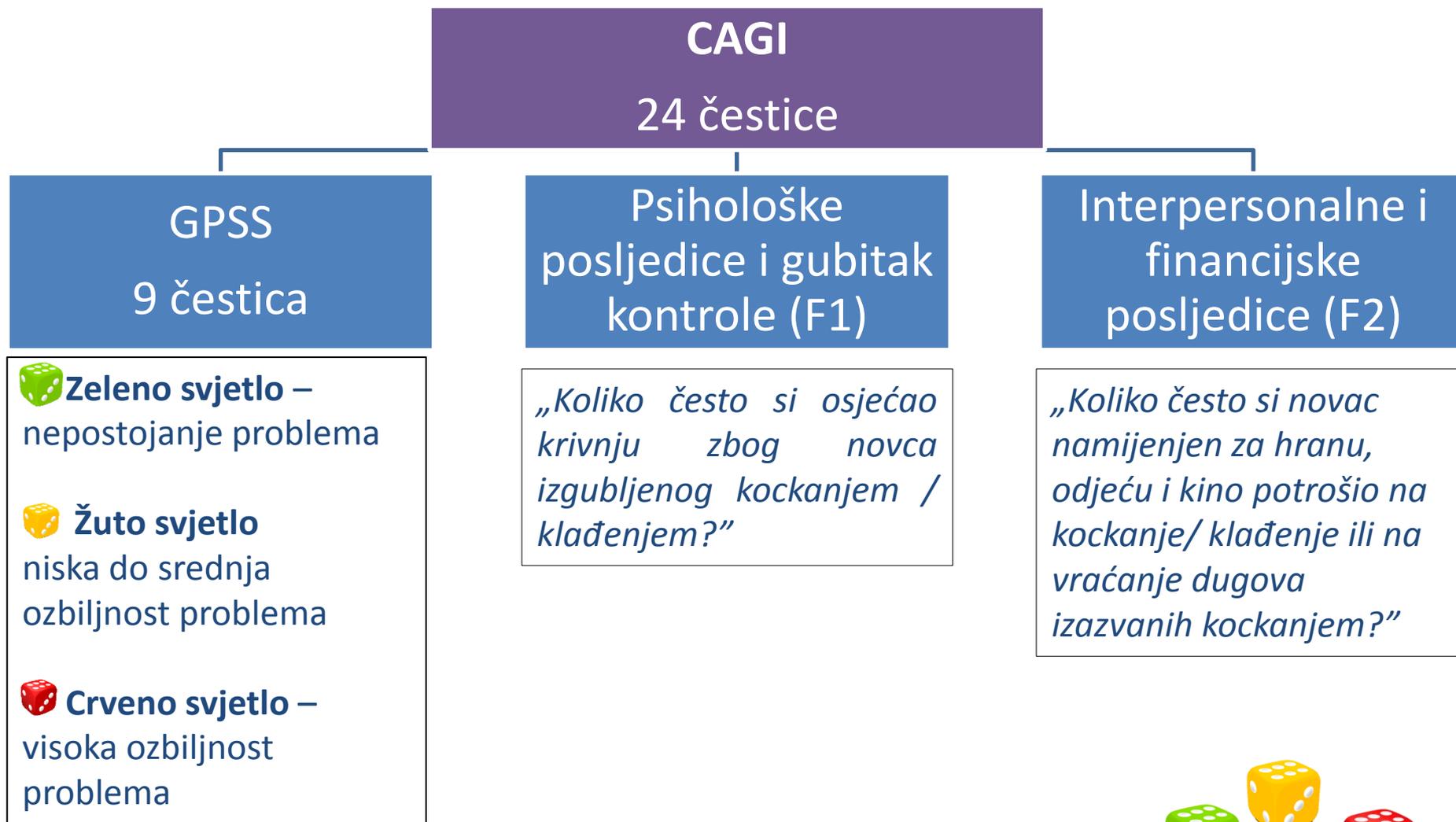

Učestalost sudjelovanja u pojedinim igrama na sreću (N=1.948)

Kanadski upitnik kockanja adolescenata – CAGI

(Trembley i sur., 2010.)

Izraženost štetnih psihosocijalnih posljedica (GPSS), N=1.948

12.3%

“crveno svjetlo”
Visoka ozbiljnost problema
(6+ bodova)

16.9%

“žuto svjetlo”
Niska do srednja ozbiljnost problema
(2 do 5 bodova)

70.8%

“zeleno svjetlo”
Nepostojanje problema
(0 do 1 bod)

Dodig, 2013

Zaključno

KOCKANJE MLADIH

- 🎲 Značajno zastupljeno
- 🎲 Muški fenomen
- 🎲 Sportske kladionice
- 🎲 Značajan udio mladih s izraženim problemima povezanim s kockanjem
 - Više igara + intenzivno
 - Specifična motivacija
 - Specifično ponašanje i iskustvo prilikom kockanja
 - Obilježja ličnosti i razmišljanja
 - Druga rizična ponašanja

RODITELJSTVO U ODNOSU NA KOCKANJE MLADIH

-
- **Indirektan utjecaj** obitelji na kockanje adolescenata, odnosi se na:
 - stres unutar obitelji
 - čimbenici koji doprinose ranjivosti adolescenata, čime su podložniji razvoju problema (npr. necjelovita obitelj, učestale stresne situacije u obitelji, stavljanje naglaska na vrijednost novca u životu, smrt roditelja ili roditeljske figure, ozbiljnija ozljeda ili bolest člana obitelji, nevjernost jednog od roditelja, postojanje psihičkog, fizičkog ili seksualnog zlostavljanja, osjećaj odbačenosti, zanemarivanje (Griffiths, 2002).
 - Potvrđen je i značaj doživljene traume kao okidač problematičnog kockanja (Kalischuk, 2010).

-
- **direktnim, neposredni utjecaj:**
 - uloga obitelji u upoznavanju djeteta s kockanjem
 - Normalizacija kockarskih aktivnosti -prikazivanje kao bezazlene obiteljske aktivnosti ili uobičajen način provođenja slobodnog vremena.
 - 86% mladih kocka u društvu roditelja (Gupta i Derevensky ,1997)
 - 75% kockalo je unutar svog doma
 - Djeca iskazuju kako su im prve loto listiće ili strugalice kupili upravo roditelji (Wood i Griffiths, 2002)
 - Campbell i sur. (2011) navode u svom istraživanju kako je samo 40% roditelja izjavilo da nikada nije kockalo za novac u društvu vlastitog djeteta.

-
- U brojnim istraživanjima pronađena je pozitivna korelacija problematičnog kockanja roditelja s problematičnim kockanjem njihove djece (Govoni, 1996; Gupta i Derevensky, 1997; Jacobs, 2000; Ladouceur i sur., 2002; Langhinrichensen-Rohling i sur., 2004; Vacchon i sur., 2004; Winters i sur. 2002; prema Vitaro, Wanner, Brendgen, Trembly, 2008),
 - ali i snažnog utjecaja problematičnog kockanja roditelja na razvoj drugih internaliziranih i eksternaliziranih problema u ponašanju njihove djece.

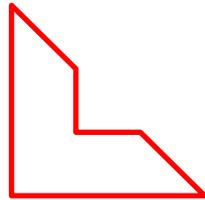
-
- osobe čiji su roditelji bili problematični kockari su u 3-12 puta većem riziku da i oni sami razviju probleme vezane uz kockanje (Gambino i sur., 1993, Blaszczynski i Nower, 2002).

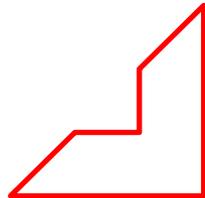
-
- Ono što može zabrinjavati jest činjenica kako roditelji igre na sreću koje su u javnosti najprihvatljivije često i ne smatraju kockanjem, a i druge kockarske aktivnosti ne smatraju ozbiljnima. Upravo iz tog razloga kockanje, posebno ono adolescenata, često se naziva i skrivenom ovisnošću.

Kako roditelji u RH pozicioniraju kockanje kao rizik

GAMBLING

	d
Drugs	0,34
Alcohol	0,32
Time online	0,18
Drink&Drive	0,16

Smoking
Bullying
Unsafe online activities

	d
Obesity	1,11
Neg.body image	0,45
Depression	0,24
Unsafe sex. activities	0,12
Videogames	0,10

Rezultati (samo)procjene o aktivnostima kockanja djece

AKTIVNOST KOCKANJA	DIJETE	RODITELJ	χ^2	p
Loto	N=25 (37.9%)	N=5 (7.6%)	17.255	< .001
Strugalica	N=31 (47%)	N=4 (6.2%)	27.864	< .001
Sportsko klađenje	N=18 (27.7%)	N=8 (12.3%)	4.808	< .050
Automati	N=13 (19.7%)	N=3 (4.6%)	6.947	< .050
Rulet	N=0	N=0	-	-
Igranje karata za novac (u školi i kući)	N=12 (18.2%)	N=1 (1.5%)	10.148	< .010

Razlike u odgovorima djece i roditelja na GPSS

$\chi^2=7.798$; $p<.050$

CHILD

N=4
(6.1%)

“RED LIGHT”
High severity
(6+ points)

N=8
(12.1%)

“YELLOW LIGHT”
Low-to-moderate
severity
(2-5 points)

N=54
(81.8%)

“GREEN LIGHT”
No problem
(0-1 points)

PARENT

N=0

“RED LIGHT”
High severity
(6+ points)

N=2
(3.2%)

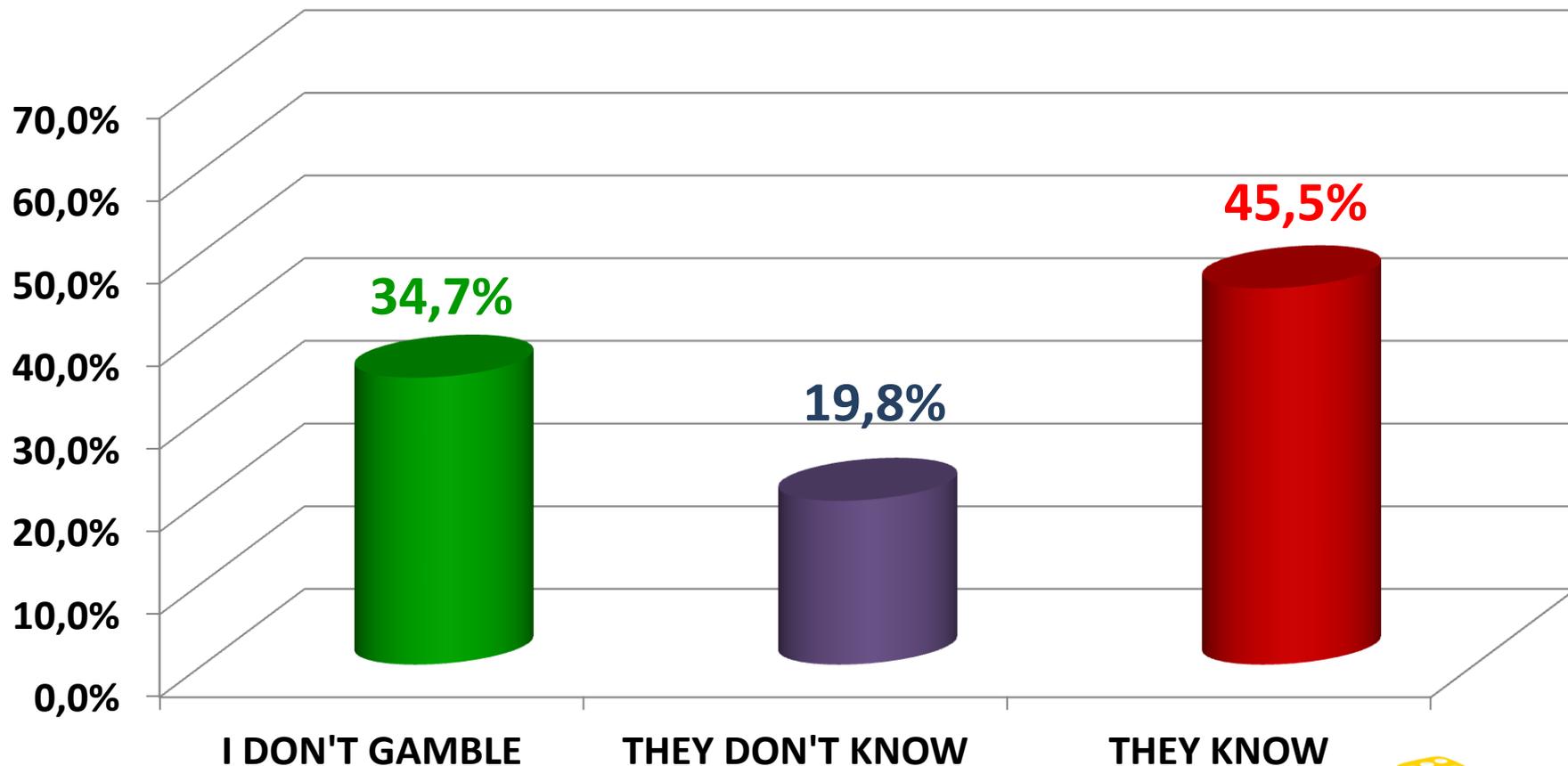
“YELLOW LIGHT”
Low-to-moderate
severity
(2-5 points)

N=60
(96.8%)

“GREEN LIGHT”
No problem
(0-1 points)

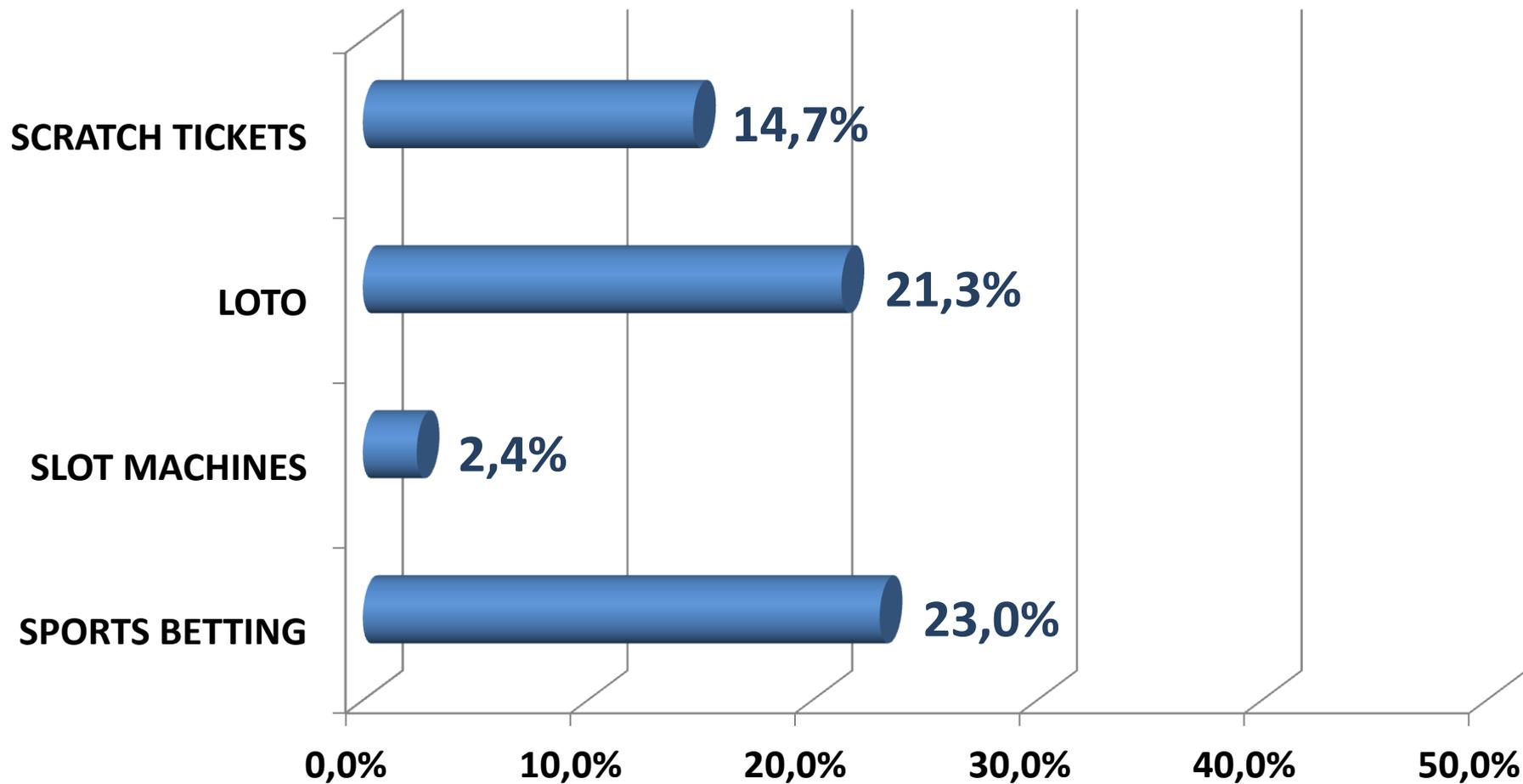
Znaju li roditelji da kockaš s vremena na vrijeme?

Dodig, 2013.

Igraš li neke od igara ZAJEDNO s roditeljima?

Dodig, 2013.

-
- Osvještavanje roditelja
 - Osvještavanje djece
 - Još puno izazova, istraživanja u području prevencije, tretmana

ZAHVALJUJEM NA PAŽNJI

tmaglica@ffst.hr

